

Zicht op Thuis

23 juni 2026

Gemeente Maastricht

Wat is Zicht op Thuis?

Wat is Zicht op Thuis?

Zicht op Thuis is het regionale beleidsplan Maastricht-Heuvelland.

Het plan richt zich op het voorkomen en verminderen van dak- en thuisloosheid en het organiseren van een passende, stabiele woonplek voor inwoners die ondersteuning nodig hebben op meerdere leefgebieden. Het plan sluit aan bij landelijke bewegingen zoals ‘Van beschermd wonen naar beschermd thuis’ (zie. Dannenberg) en ‘Herstel begint met een huis’.

Kernboodschap: Wonen als startpunt van herstel, niet alleen wonen maar een thuis in de samenleving voor mensen die ondersteuning nodig hebben bij wonen en andere leefgebieden.

Ambitie: Een passende woonplek realiseren zodat ook kwetsbare inwoners kunnen:

Zijn – veilig en stabiel wonen.

Erbij horen – meedoen en welkom voelen.

Doen – participeren.

Worden – zich ontwikkelen en perspectief hebben.

Pijlers van de aanpak:

1. Voorzorg – het behouden van een (beschermd) thuis.
2. Basiszorg – woonruimte in noodsituaties, dicht bij huis.
3. Maatzorg – verblijf (beschermd wonen) indien nodig, niet langer dan strikt noodzakelijk.
4. Nazorg – woonruimte met steun bij en na verblijf.

Uitgangspunten:

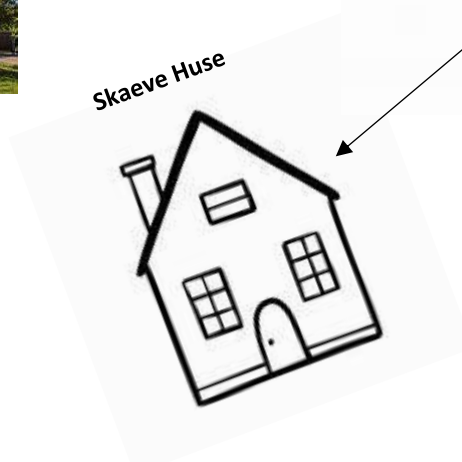
- Recht op huisvesting.
- Kleinschalige en gespreide woonoplossingen.
- Scheiden van wonen en zorg.
- Zelfregie, herstel en positieve gezondheid.
- Samenwerking tussen gemeenten, zorg en woningcorporaties.

Zicht op Thuis 2022-heden

Landschap

Housing regulier, Housing First, Housing Justitieel, Housing Plus

= excl. veilige opvang

Aantallen

In 2025:

- Beschermd wonen: 341
- Maatschappelijke opvang: 197
- Skills in de stad: 32
- Skaeve Huse: 6
- Safehouse: 25
- Housing:
 - Regulier 133
 - Housing Plus 19
 - Housing First 15
 - Housing Justitueel 5

Resultaten

- Nieuwe overeenkomsten beschermd wonen en maatschappelijke opvang *(per 2023)*.
- Wlz-migratie *(per 2021, afgerond in 2022)*.
- Ontvlechting Westelijke Mijnstreek *(per 2022, afgerond vanaf 2023)*.
- Realisatie Skaeve Huse t.b.v. passende ondersteuning zeer kwetsbare doelgroep *(afgerond 2024)*.
- Realisatie Skills t.b.v. meer passende integrale ondersteuning jongeren *(afgerond 2025)*.
- Overeenkomsten Safehouses *(2025)*.
- Extra inzet Housing t.b.v. bevorderen uit- en voorkomen instroom in beschermd wonen en maatschappelijke opvang *(per 2025)*.
- Dag- en nachtopvang (DNO): besluit gemeenteraad grondexploitatie t.b.v. nieuwe DNO *(juni 2024)* + verhuizing *(mei 2026)*.
- Uitvoering ETHOS-telling t.b.v. inzicht in mate van dakloosheid *(teldag 10 april 2025)*.
- Uitvoering Preventiescan t.b.v. inzicht in preventiemaatregelen ter voorkoming instroom in beschermd wonen/maatschappelijke opvang *(november 2025)*.

Ontwikkelingen Zicht op Thuis

Resultaten ETHOS-telling

- Op 10 april 2025, **853** mensen dak- en thuisloos.
- Onzichtbaarheid dak- en thuisloosheid:
 - **32%** in tijdelijke opvang.
 - **30%** in instellingen.
 - **22%** bij familie/vrienden.
 - Slechts **9%** in openbare ruimte.
- **29%** jongeren (18-27 jaar).

Aanpak nodig op o.a.: vergroten woningvoorraad, versnellen door- en uitstroom, signaleren (verborgen) dakloosheid, regie op toegang, specifieke aanpak op jongeren (gedifferentieerd aanbod). Dakloosheid oplossen begint bij een woning!

Evaluatie plan Zicht op Thuis

Beleidsplan Zicht op Thuis wordt momenteel geëvalueerd.

Doel:

- Meten effectiviteit pijlers.
- Reflecteren in hoeverre de doelen en resultaten zijn behaald.
- Inzicht krijgen in kwaliteit van samenwerking tussen gemeenten, corporaties, zorgaanbieders, ggz/verslavingszorg en informele netwerken / de buurt.
- Identificeren knelpunten en verbeterpunten in de uitvoering.

Vervolg:

Analyse resultaten, als input voor uitvoeringsplan.

Wat zien we verder binnen Zicht op Thuis?

- Uitblijven landelijke ontwikkelingen (wet Woonplaatsbeginsel, invoering objectief verdeelmodel, doordecentralisatie Maatschappelijke Opvang).
- Toenemende vraag naar Beschermd Thuis en verschuiving van lichtere, meer extramurale ondersteuning naar zwaardere, intramurale ondersteuning (tegengestelde beweging).
- Toenemende vertegenwoordiging van jongeren (< 30 jaar).
- Oplopend budgettair tekort.

rijksbudget is werkbudget	Realisatie 2025	Prognose 2026	2027	2028	2029	Baten/lasten
rijksbudget voor de regio MH stand meicirculaire 2025 IU BW	€ 13.075.360	€ 13.629.755	€ 13.629.755	€ 13.629.755	€ 13.629.755	baten
rijksbudget voor de regio MH stand meicirculaire 2025 DU MO	€ 3.712.869	€ 3.802.046	€ 3.802.046	€ 3.802.046	€ 3.802.046	baten
Rijksbudget voor de regio MH actieplan dakloosheid	€ 517.907	€ 517.907	€ 517.907	€ 517.907	€ 517.907	baten
subtotaal Rijksinkomsten	€ 17.306.136	€ 17.949.709	€ 17.949.709	€ 17.949.709	€ 17.949.709	baten
kosten BW	€ 13.347.886	€ 14.971.686	€ 16.189.881	€ 17.779.649	€ 19.526.521	lasten
kosten MO	€ 5.595.868	€ 5.629.955	€ 5.720.743	€ 5.862.014	€ 6.005.846	lasten
Eigen bijdrage BW	€ -415.640	€ -324.022	€ -670.584	€ -670.584	€ -670.584	baten
subtotaal regionale uitgaven	€ 18.528.114	€ 20.277.618	€ 21.240.040	€ 22.971.079	€ 24.861.782	lasten
saldo tov rijksmiddelen	€ -1.221.978	€ -2.327.909	€ -3.290.331	€ -5.021.371	€ -6.912.074	saldo
Stand reserve einde jaar	€ 2.806.556	€ 478.647	€ -2.811.684	€ -7.833.055	€ -14.745.128	Eindsaldo
Vrij besteedbaar na reservering DNO	€ 1.796.556	€ -531.353	€ -3.821.684	€ -8.843.055	€ -15.755.128	

Vervolg Zicht op Thuis

Beheersplan

Stijging van de kosten binnen het stelsel Beschermd Thuis:

- Toevoeging van nieuwe voorzieningen zoals Skaeve Huse, Skills in de stad, Safehouses en producten Housing.
- Toename van het aantal inwoners met een intramurale indicatie beschermd wonen en afname in gebruik meer ambulante vormen van beschermd wonen.
- Gebrek aan uitstroommogelijkheden.

Dit leidt tot een structurele financiële overschrijding van het financieel kader van Beschermd Thuis. Dit is niet langer houdbaar binnen de beschikbare middelen en vormt daarmee een risico voor zowel de continuïteit en toegankelijkheid van ondersteuning als voor de begroting Beschermd Thuis. Om deze situatie op de korte termijn te beheersen en toekomstbestendig te maken, wordt een beheersplan Beschermd Thuis opgesteld.

Op hoofdlijnen zal het beheersplan bestaan uit:

- Beperken instroom.
- Vergroten door- en uitstroom.
- Extra inzet op extramuralisering.

Voor de middellange(re) termijn zetten we in op een sterke uitvoering van het beleid Zicht op Thuis, toegespitst op Wonen Eerst.

Wonen Eerst

Wat is Wonen Eerst?

“Wonen Eerst is een benadering die gericht is op het bieden van een stabiele woonplek met als uitgangspunt dat iemand een eigen plek krijgt waarbij wonen en zorg gescheiden zijn. Het zet in op het (zo snel mogelijk) bieden van een eigen woonplek en het inrichten van ondersteuning flexibel en op maat. Wonen Eerst voorkomt het zgn. Woonladdermodel waarbij iemand vanuit een voorziening een eigen woning moet “verdienen”.

Beweging naar Wonen Eerst:

- Beter passend bij scheiden wonen – zorg, opvang en ondersteuning in de wijk, dicht bij huis, behoud van een thuis, normaliseren, herstel en zelfregie.
- Niet voor iedereen, voor (kleine) groep blijft beschermd wonen en (crisis)opvang noodzakelijk en beschikbaar.
- Extramuralisering met meer kans op financiële houdbaarheid.
- Sluit aan bij landelijke ontwikkelingen.

Wat is nodig voor Wonen Eerst?

- Vergroten woningaanbod / verleggen moment van woningaanbod (transitieperiode).
(incl. diverse woonconcepten)
- Overeenkomsten Beschermd Thuis die (beter) aansluiten bij Wonen Eerst.
(inrichting ondersteuning passend bij Wonen Eerst)
- Nog sterkere samenwerking gemeenten, zorg en woningcorporaties.
- Regionale solidariteit, verantwoordelijkheid, eigenaarschap.

Voorstel vervolproces

- Uitvoeringsplan met als focus Wonen Eerst (incl. uitwerking resultaten ETHOS-telling, preventiescan, evaluatie).
 - In Q4 2026 besluitvorming door colleges Maastricht-Heuvelland.
 - In Q1 2027 informeren raad over voortgang.

Bedankt voor uw aandacht!